

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

Nummer **3** 1973

Undersök Er urinsockerhalt med
TES-TAPE®

Enkelt, snabbt, pålitligt
Riv av, fukta, jämför – det är allt!

Eli Lilly Sweden AB

Ansvarig utgivare:

Riksdagsledamoten Nancy Eriksson

Redaktionskommitté:

Riksdagsledamoten Nancy Eriksson

Docent Gunnar Engleson

Docent Jan Östman

Informationschef

Ingmar Nygren-Bonnier

Redaktör:

Ingmar Nygren-Bonnier

*Redaktion, expedition och
annonskontor:*

Box 6609

113 84 Stockholm

Tel. 08/34 09 10

Postgiro 90 09 01 - 0

Prenumerationspris:

15: — kr pr år

Tryck:

Lindgrens Tryckeri, Katrineholm

Utges även som talband

Svenska Diabetesförbundet:

Box 6609

113 84 Stockholm

Tel. 08/34 09 10

Postgiro 90 09 01 - 0

Ordförande:

Riksdagsledamoten

Fru Nancy Eriksson

Roslagsgatan 11, 113 55 Stockholm

Telefon 08/15 83 45

Kassaförvaltare:

Bankdirektör Lennart Dahlström

Roslinvägen 35, 161 55 Bromma

Telefon 08/87 06 28

Eftertryck tillåtes om källan anges

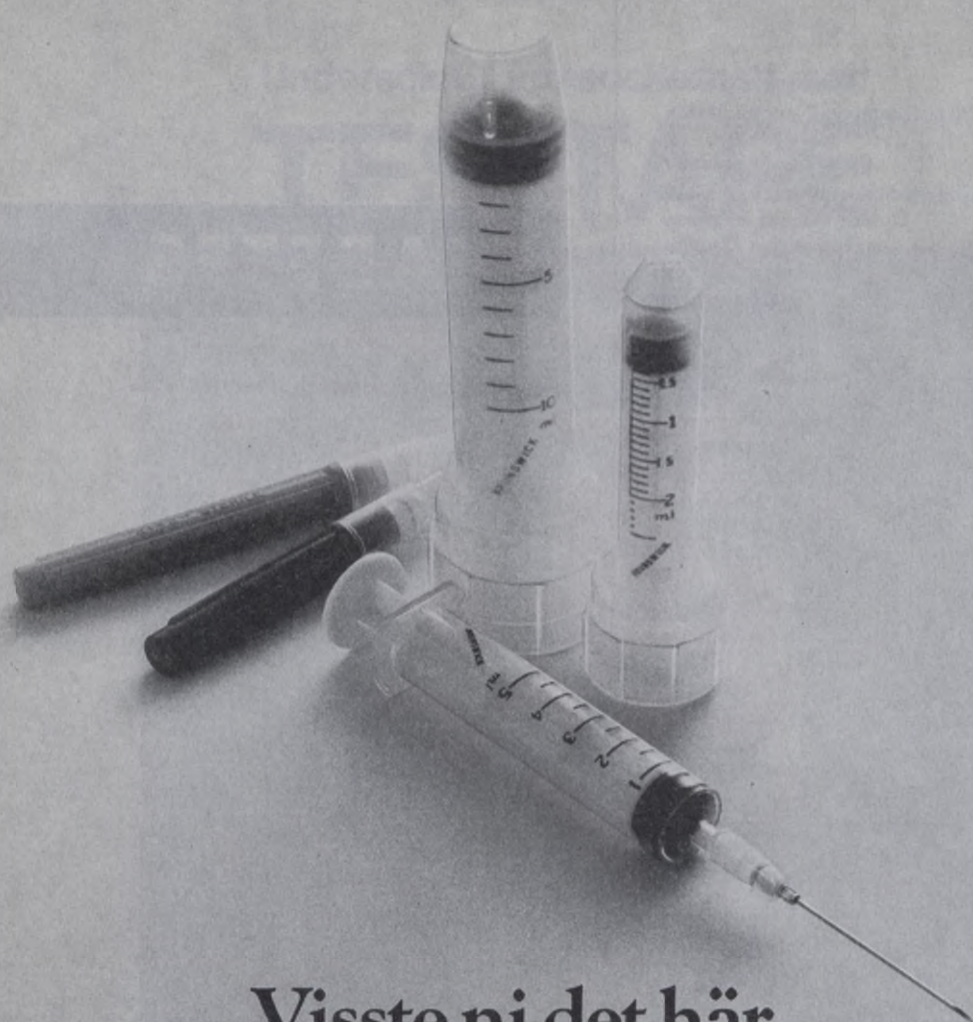
DIABETES

Nummer 3, juni 1973, årgång 23

Organ för Svenska Diabetesförbundet

Innehåll:

Träff med ungdom, av Nancy Eriksson	3
Motion viktig för diabetiker ..	5
Vårdnadshavarkurs	10
Träff med nya medlemmar ..	11
Frågan är fri	12
Besök på Joslinkliniken, av Harald Emtell	14
Fortbildningskurs för sjuksköterskor	16
Förbundsnytt	17
Träning för vardagskondition, av Bertil Edman	20
Förvaltningsberättelser för år 1972	25
Föreningsnytt	40

Visste ni det här om Brunswick-sortimentet?

Brunswick engångssprutor har en exceptionell täthet. Därför är de både säkra och enkla att använda. Det är ingen risk för att drogerna ska gå förlorade. Ingen risk för feldosering. Ingen kassation. Ingen förlust av dyrbar tid. Hårda genomskinliga förpackningar förhindrar kontaminering och gör det lätt att identifiera de olika sprutstorlekarna.

Brunswick kanyler är gjorda av rostfritt stål och har lancettslipade spetsar. Varje enskild kanyl är dragtestad för att ge största möjliga säkerhet. Förpackningarna är gjorda av polypropylen. I olika färger för att ange grovleken på kanylen.

Brunswick kombinationssprutor, d v s spruta och kanyl färdigkombinerade för direkt användning finns i ett flertal varianter.

Beiersdorf AB, Sektion Sjukvård, Box 18, 431 21 Mölndal 1. Tel. 031/27 51 10.

**Brunswick sprutor och kanyler-kvalitet
som lönar sig från Beiersdorf.**

Beiersdorf

Träff med ungdom

Förbundets konferens med ungdomar i månadsskiftet mars—april gav många upplysningar. Det var en tuff skara, som vi verkligen skall ta vara på. Jag skall nämna några slutsatser, som jag drog av den livliga debatten.

Slutsats 1. Många ungdomar sitter redan i föreningsstyrelserna, detta måste alla föreningar ta efter. Dels behöver vi förnya styrelserna, när många blir äldre eller inte orkar, dels har unga diabetiker bestämda erfarenheter att tillföra förbundet. De har nästan en annan sjukdom än de äldre. Även om de kanske är mindre flitiga i det tråkiga styrelsearbetet, så är det intresse de visar av särskild vikt. De vet, hur ungdomar tänker och tycker, och vi måste knyta ungdomar till oss.

2. Vi kommer inte ut med upplysningen, så man i Skåne och på flera andra håll. Våra broschyrer bör gå ut till minst två i varje styrelse, ordföranden och tex den

Uppskattad föreläsare på ungdomskonferensens första dag var dr Bengt Persson, S:t Görans sjukhus, Stockholm

yngste. Filmen måste forceras fram och skickas ut i skolorna. Tidningen måste ut på alla kliniker. Här skall vi ha hjälp av läkarna, som vi försöker nå genom symposierna.

37 ungdomar från hela landet deltog i Ungdomskonferensen den 31 mars—1 april

3. Tidningen bör få en ungdomsspalt, och någon ung diabetiker bör anlitas för varje nummer. Några tyckte att läkarartiklarna var för vetenskapliga, men andra tyckte att just detta var det intressanta.

4. På frågan om vi skulle ha en ungdomssektion, svarades bestämt nej, även om man lyckats med en ungdomsklubb i Göteborg.

5. Ointresse finns fortfarande på många sjukhus. Exempel gavs på länsföreningar, som gjort enkäter med medlemmarna och redovisat svaren till landsting, direktion och överläkare. Det har hjälpt. Vi rekommenderar just de yngre att ta hand om en sån enkät. Frågor som ställts har varit: Hur ofta hos läkare? Får du samma läkare? Får du kostråd? När fick du ögonun-

dersökning sist? När hjärt- och lungröntgen? Vill du ha fotvård? Vill du ha en särskild diabetesklinik, modell Dalby?

6. Idrotten var en het fråga. Ingen kan se någon nytta av att vara med i handikappidrottsförbundet, en diabetiker är inte hindrad strängt taget från någon idrottsutövning, vare sig individuell eller lagidrott. Det finns intresse för att göra seriematcher inom förbundet, exemplet från västra Sverige har varit lyckat. Förbundets idrottsgrupp måste finna former för idrottsträningläger och stödmöjligheter från den vanliga idrottsrörelsen.

7. Till slut, det stora klagomålet var, att kostfrågorna inte var till-

Forts på sidan 44

Motion viktig för diabetiker

Öppen vård eftersträvansvärd

Att de diabetessjuka är beroende av en speciell kost torde vara allmänt bekant. Lika välkänt är det kanske inte att även motionen spelar en mycket viktig roll för tillståndet hos den sockersjuka. Men det skall vara en väl avvägd, regelbunden motion, enstaka kraftinsatser till exempel under veckosluten är inte den rätta modellen, säger docent Bengt Scherstén, som tillsammans med docent Sven Carlström, båda från Lund, svarade för den »diabetesdag» som på fredagen avslutade det stora provinssiälläkarsymposiet i Norrköping.

Diabetes eller sockersjuka är en av folksjukdomarna i vårt land, ungefär två procent av folkmängden eller 160.000 personer lider av sjukdomen, som är sällsynt under 20 års ålder och oftast ger sig tillkänna i åldrarna över 60. Barn som drabbas insjuknar akut, hos äldre är förloppet mera smygande, men ofta är det så att patienten inte bara observerar en del typiska symptom som törst och avmagring utan också själv anar den sjukdom som sedan bekräftas av läkaren. Om

frekvensen av diabetes är i stigande är svårt att säga, möjligheterna att diagnosticera sjukdomen har ju inte alltid varit lika goda som nu.

Öppen vård

Att diabetes är en sjukdom som bör skötas i öppen vård underströks kraftigt under symposiet. Det skulle vara mycket bättre både med tanke på lasarettens resurser och för de diabetessjuka om de inte behövde uppsöka de stora lasarettsmottagningarna där inte sällan en överläkare »klarar av» ett trettiotal diabetespatienter per dag. En god kontakt med en speciellt utbildad sköterska på en vårdcentral skulle vara av stor positiv betydelse för den sjuke.

Sköterskan skulle i lugn och ro kunna informera om sjukdomen, förklara varför den ena eller andra åtgärden vidtas, göra hembesök och följa upp den sociala situationen osv och givetvis hela tiden arbeta med stöd av läkare. Ett sådant system förekommer redan på

Nya Dietic.
Ej sötad
med cyklammat

"stor" sockerfri fruktläsk

Dietic — den måste Ni smaka! En frisk, fyllig fruktläsk med apelsin smak. Dietic är konstgjort sötad, alltså helt sockerfri!

roberts Örebro

ett tiotal platser, särskilt i Skåne, och i Dalby utanför Lund specialutbildas i veckolånga kurser sköterskor för diabetesvård.

I Östergötland fungerar diabetesvården inte på detta sätt ännu, men det kanske kan bli så när som planerats den öppna vården i länet delats in i tre områden, vart och ett knutet till sitt centrallasarett. De diabetessjuka i Östergötland kan se framtiden an med viss tillförsikt — och det är inte så dåligt ordnat nu heller, menar dr Henry Larsby, Linköping, ordf i Svenska provinsialläkarföreningen.

Om de diabetessjukas kost talades det också under fredagen och i det sammanhanget framhölls det stora behovet av kostexperter, dietister. Näringsfrågor diskuteras ju inte under läkarutbildningen. Vär-

det av att kort och gott sticka en dietlista i händerna på en patient är lika med noll. Kosten måste individualiseras i vars och ens fall, men det är också så att även de friska i den diabetessjukes familj mår väl av diabeteskosten. Enda nackdelen är att denna mathållning blir något dyrare än den gängse.

Att det lönar sig för den diabetessjuka att sköta alla kontroller och föreskrifter står helt klart. Det framgår också av en aktuell stor undersökning om gränsfall till diabetes och deras utveckling under tio år. Docent Scherstén arbetar med denna undersökning som snart skall presenteras i ett större sammanhang och som redan bedöms som sensationell.

(Ur Norrköpings Tidningar)

Injektions- och självtestmaterial

till reducerade priser

MEDI-SWAB, steril bomullssudd i folieförpackning Kr. —:10/styck	
Leopoldfodral av stål, komb. för 1 och 2 cc	» 28:—/ »
Clinitest-set, kvant. urinsockerkontroll	» 14:50/ »
Clinitest-reagetter, 100 st.	» 10:—/ »
Acetest-reagetter, syrakontroll, 100 st.	» 9:50/ »
Albustix-strips, äggvitekontroll, 60 st.	» 7:50/ »
Clinistix-strips, kval. urinsockerkontroll, 60 st.	» 7:50/ »

Inkl. moms, porto tillk.

Beställ direkt från

ESKILSTUNA DIABETESFÖRENING

Postbox 97 631 02 ESKILSTUNA Postgiro 46 88 57

Beställningstelefon 016/254 51, endast efter kl. 18

Kansli: Klostergatan 4, tel. 016/11 07 16 - Öppet tisd. 18.30—20.00

Varför en diabetiker bör övergå från Sorbitol* till Fruktsocker

Eftersom diabetiker inte kan använda vanligt socker, har de hittills varit tvungna att nöja sig med olika slags artificiella sötningsmedel eller Sorbitol. I dag finns det ett natursocker i handeln som också diabetiker kan använda. Det är Fruktsocker (Fruktos), i många avseenden överlägset vanligt socker.

Innan Sorbitolen kan tillgodogöras måste den först av levern omvandlas till fruktsocker. Fruktsockrets inverkan på blodsockerhalten är måttlig och jämn.

SORBITOL*

URSPRUNG

Sorbitol är en sockeralkohol som förekommer i naturen endast i små mängder (i vissa frukter och bär, t ex rönnbär).

SÖTHET OCH KALORIER

Kalorivärde ca 4 kcal/g. Söthetsgraden är omkring 60% av det vanliga sockrets. Ofta har man varit tvungen att tillsätta sackarin för att höja söthetsgraden till det vanliga sockrets.

SMAK

Det anses allmänt att Sorbitol, isynnerhet med tillsats av sackarin, är mindre tillfredsställande ur smaksynpunkt.

BIEFFEKTER

Sorbitol kan förorsaka retningar i tarmkanalen med åtföljande gasbesvär och diarré. Detta innebär att övriga familjemedlemmar inte gärna äter sorbitolsötad kost.

FRUKTSOCKER

Fruktsocker är ett natursocker som i rikliga mängder finns i t ex frukter, bär och honung.

Kalorivärde ca 4 kcal/g. Fruktsocker — mer än två gånger sötare än Sorbitol och betydligt sötare än vanligt socker — är helt fritt från alla tillsatsämnen. Man klarar sig alltså med mindre mängder och minskar härigenom sitt kaloriintag.

Smakar som vanligt socker. Fruktsocker framhäver smak och aromer, speciellt i desserter, frukter och bär.

Inga konstaterade bieffekter. Detta innebär att hela familjen kan äta samma välsmakande kost — inget extrabesvär med dubbel matlagning längre.

SORBITOL*

LÄMPLIGHET VID MATLAGNING,
BAKNING OCH KONSERVERING.

Sorbitol ger inte bakverk brun färg och påskyndar heller inte jäsning. Sorbitol som förstärkts med sackarin måste tillsättas efter tillagningen, eftersom sackarin inte är värmebeständigt.

TILLGÄNGLIGHET

Sorbitol finns som apoteksvara. Sorbitol med tillsatt sackarin säljs under varumärkena Heistad Strösötmedel och Sionon i livsmedelshandeln och hälsokostaffärer.

PRIS

Prisjämförelsen är baserad på SSLF:s prislista daterad 4.6.-73 och avser stockholmsområdet.

Heistad Strösötmedel* 200 g paket 2.92
(14.60/kg).

Heistad Strösötmedel 700 g burk 9.25 (13.20/
kg).

DIABETIKERANVÄNDNING

Max 40 g Sorbitol som beståndsdel av den av läkare föreskrivna dieten fördelat under dagen. Kalorimängden (kolhydrat) bör beaktas vid de dagliga kaloriberäkningarna.

Recept med Fruktsocker kan utan kostnad beställas från Fruktosinformationen i Sverige Folkungagatan 20, 411 02 Göteborg. Prova Fruktsocker redan i dag!

*Varudeklaration:

Heistad Strösötmedel:

Sorbitol 99,9%

Natrium sackarin 0,1%

Sionon:

Sorbitol 99,89%

Natrium sackarin 0,11%

FRUKTSOCKER

Används som vanligt socker men i mindre mängder, eftersom det är sötare. Eftersom bakverk med fruktsocker snabbare antar brun färg, bör ugnstemperaturen minskas med ca 20°C. Fruktsocker är lämpligt vid konservering av bär och frukt eftersom det accentuerar den naturliga aromen.

Fruktsocker finns i livsmedelshandel och hälsokostaffärer.

Fruktsocker 250 g paket 2.74 (10.96/kg). Dessutom är Fruktsockret sötare, vilket ger ännu bättre sötningsekonomi.

Max 60 g fruktsocker som beståndsdel av den av läkare föreskrivna dieten, fördelat under dagen. Kalorimängden (kolhydrat) bör beaktas vid de dagliga kaloriberäkningarna.

SUOMEN SOKERI

— tillverkare av Sorbitol och Fruktsocker.

Kurs för vårdnadshavare av diabetesbarn

Även i år kommer Svenska Diabetesförbundet att arrangera en kurs för vårdnadshavare av diabetesbarn. Kursen kommer att anordnas på Bocksjöläget, Karlsborg under tiden 13—17 augusti och vi hälsar mammor, pappor och barn välkomna till denna kursvecka som vi hoppas skall bli lika givande som fjolårskursen. Vår förhoppning är att även pappor anmäler sig till kursen då vi tror att det är värdefullt om båda föräldrarna informerar i dessa viktiga frågor.

Barnläkare, sjuksköterska, dietist och psykolog kommer att medverka i programmet. Lekledare tar hand om barnen under kurstimarna.

Kostnad

Vistelsekostnad (mat och husrum)	
för 1 vuxen och 1 barn	165:—
för 2 vuxna och 1 barn	265:—
Kursavgift	100:—

Sänd in nedanstående anmälningsblankett snarast.

Till Svenska Diabetesförbundet
Box 6609, 113 84 STOCKHOLM

Undertecknade anmäler oss för deltagande i kursen för vårdnadshavare av diabetesbarn på Bocksjöläget den 13—17 augusti 1973

Namn:

Namn:

Son/Dotter, namn: Ålder: år

Adress:

Postnr/Postadr:

Telefon: /

Träff för nya medlemmar gav mersmak

I mitten av maj startade en ny aktivitet i medlemsvårdande syfte inom göteborgsföreningen. Vi hade då samlat ett tiotal nyblivna medlemmar till en träff i expeditiionslokalen. De hade per telefon blivit ombedda infinna sig. Ett personligt samtal var absolut rätt metod, eftersom samtliga kom till träffen.

Ett av våra syften var att visa dem våra lokaliteter och att ge information om förbundets och föreningens verksamhet. Ett annat syfte — och det kanske främsta — var att låta dem ventilera sina problem och synpunkter dels med varandra, dels med någon från styrelsen.

Kvällen började litet trevande, men efter det att kaffet kommit på bordet och vi i stora drag berättat om verksamheten, lossnade tungornas band och det blev ett par timmars intensiv diskussion.

Det var — »förstås» tvingas man nästan skriva — de för alla diabetiker ständigt återkommande problemen man pratade om. Läkarnas brist på tid för sina patienter, de långa väntetiderna, nyttan med motion och vad man bör äta. Vi

hade också tillfälle att »puffa» för höstens studieverksamhet och några deltagare anmälde glädjande nog omgående sitt intresse av att vara med. Man delade med sig av sina erfarenheter och olika åsikter ställdes mot varandra. En sak var man dock fullt ense om. Det råder stora brister på informationssidan och här måste en kraftig stöt sättas in.

Visst gjorde vi några »missar» denna första gång, men vi blev i alla fall sporrade till att fortsätta med nya träffar under hösten.

Det finns ju fler lokalföreningar, som arrangerar sådana här träffar för nya medlemmar. Vilka erfarenheter har ni? Välkomna till oss med tips!

Vi har till att börja med siktat in oss på åldersgruppen 24—50 år. Så fort vi hinner med skall vi givetvis försöka ordna andra träffar för nya medlemmar i övriga åldersgrupper. Det är som alltid en fråga om tid och kapacitet trots att vare sig dessa faktorer eller några andra borde få stå hindrande i vägen för en verksamhet av det här slaget.

UNIL

FRÅGAN ÄR FRI

sumtionen! Blåsorna Ni beskriver har sannolikt ingenting att göra med vare sig diabetessjukdomen eller insulinbehandlingen.

Fråga: Jag har haft diabetes i 14 år, är 64 år. Sjukdomen har varit ganska balanserad i rätt lång tid, men för en tid sedan har sockermängden ökat i urinen. Jag äter vanlig husmanskost, men ej sött, samt i 1½ månad vitamintabletter gevetal- och Brustab. Har tagit 3 streck insulin NPH på morgonen. Nu har jag fått utslag på överkroppen och armarna. Det syns mest när jag har varit ute och promenerat litet hårt. Det blir liksom stora blåsor, men ej vattenblåsor (kliar ej). Nu har jag ökat insulinmängderna till 4 ½ streck om dagen och dricker mera mjölk, har varit mycket trött och svag i benen.

Tacksam för svar

Svar: Det framgår inte om Ni har magrat eller inte. Om kroppsvikten har gått ned märkbart, är insulin dosen sannolikt för låg, då det pekar på insulinbrist. Husmanskost kan betyda så mycket och utan närmare redogörelse kan jag inte säga om Er kost är den riktiga eller inte. Om man är trött och har höga urinsockervärden är det inte lämpligt att släcka törsten med mjölk. Mjölk hjälper förvisso för kort stund mot törst men eftersom i mjölken ingår icke föraktliga mängder kolhydrater blir följden att blodsockret stiger och att törsten återvänder. Dra ner mjölkkon-

Fråga: Man kan väl fråga sig, varför en del läkare nödvändigt skall köra med tableter i stället för insulin mot sockersjuka. Är det för att sjukvården ej skall belastas med arbete? Jag är väl medveten om att många av oss gamla ej kan sköta detaljen med att ta sprutorna själva. Men varför inte lära upp en granne eller någon närstående som kunde sköta detta, även om det skulle kosta någon krona för den enskilde eller staten. Har under en lång följd av år lidit av stadig försämring med både blod- och urinsocker och har ordinerats högar av mer eller mindre tvivelaktiga tableter som t ex Levaxin med dess skadeverkningar för övriga kroppen. Då jag för min läkare framhöll att jag kunde få ett bättre skydd genom att övergå till insulin, så förnekade han detta. Om det nu var mot bättre vetande eller grov liknöjdhet låter jag vara osagt. Jag har nu äntligen, eller skall man säga så dags, genom en annan läkare fått insulin och känner mig som en ny människa. Efter några månader har en märkbar förbättring inträtt. Någon förändring av dieten har ej gjorts. Det borde ju för alla vara bekant att insulinet och en sträng kostföring är säkraste hjälpen vid sockersjuka. Jag tror att det skulle vara bättre att sätta in insulin på ett tidigare

stadium, så att vi slapp de många tabletterna med mer eller mindre tvivelaktiga värden.

E J

Svar: Val av terapi beror som regel och borde alltid bero på graden av diabetessjukdom. Lindrig diabetes kan man nämligen behandla enbart med diet och något svårare form med tabletter. De vanligaste tabletterna (sulfonylurea) verkar via kroppens eget insulin, vilket i och för sig är mycket tillfredsställande men förutsätter att viss minimimängd av insulin finns i bukspottkörteln. Om detta är fallet krävs inte insulininjektioner. Man kan i den situationen givetvis inte tala om tvivelaktigt värde med tablettbehandling. Uppenbarligen hade i Ert fall diabetessjukdomen successivt försvårats och gått från sk tablettkrävande till insulinkrävande stadium. Sedan insulin insattes blev Ni följaktligen också mycket bättre. Under förutsättning att lika fullständig normalisering av blodsocker- och fettomsättning mm erhålles med insulin som med sulfonylureatabletter bör man inte räkna med större risk för kärlsjukdom med den ena eller andra behandlingsformen. Vad gäller Levaxin är detta ett sköldkörtelhormonpreparat och användes vid sjukdomar såsom icke-giftstruma och vid låg ämnesomsättning, exempelvis efter strumaoperation. Vid överdosering av Levaxin liksom vid för låg dosering uppnås symtom på över- resp underfunktion av sköldkörteln och då mår man givetvis mind-

re väl. Vid överdosering föreligger dessutom risk för ökade diabetes-symtom med stegrat blodsocker etc. Något annat samband mellan Levaxinbehandling och diabetes-sjukdom känner man inte till.

Docent Jan Östman

Har Ni någon fråga, skriv till

»FRÅGAN ÄR FRI»

Tidningen Diabetes

Box 6609

113 84 STOCKHOLM

BLÅBÄR
Osockrade
Djupfrysta

•
300 gram **3:90** inkl. moms

Säljes i hälsokostbutiker

•

Packat av

AB HÄLSANS KÖK

Tel. 0158/109 05 Gnesta

Besök på världens största diabetesklinik

Genom välvillig introduktion av överläkare Bo Andersson bereddes jag tillfälle att få besöka den världsberömda Joslin Clinic, a division of Joslin Diabetes Foundation Inc. vid ett besök i Boston, Mass., USA, i slutet av föregående år. Då det torde vara av intresse även för svenska diabetiker skall jag här återge några intryck från mitt besök. De kan också ge en föreställning om med vilken målmedvetenhet och hur framgångsrikt man vid Joslin-kliniken behandlar sina ca 100.000 diabetespatienter.

Joslin Diabetes Foundation Inc. utgör höjdpunkten på en amerikansk läkares livslånga arbete till diabetikernas tjänst. Dr Elliot P Joslin började redan som 30-årig läkare att i slutet på 1800-talet specialisera sitt intresse på diabetes

mellitus och behandlingsmetodiken för sjukdomen. Han blev redan tidigt en pionjär i fråga om att utarbeta ett program för diabetespatienten att följa i fråga om regelbundenhet i matvanor, motion och fotvård. Hans intensiva önskan var att få tillfälle lära diabetikerna att kunna leva med sin sjukdom.

Denna hans grundläggande tanke har också efter Joslins död år 1962 ytterligare utvecklats av hans efterföljare som president, Alexander Marble M. D. Ett stort läkarteam av specialister på diabetes utgör ett värdefullt stöd i detta arbete. All verksamhet vid Joslin-kliniken går ut på att i samverkan mellan högkvalificerade läkare, sjuksköterskor som undervisare, vanliga sköterskor, dietister, olika specialister och patienter bekämpa sockersjukan.

En diabetiker kan söka sig aningen direkt till Joslin-kliniken eller genom sin husläkare. Den som söker direkt får i allmänhet räkna med att hans besök och samtal med läkaren tar en tid om 1 à 2 timmar, då också inklusive de undersökningar som behöver ske. När läkares undersökning är klar, fastställs det program för diet, eventuellt insulinbehov, motion, fotvård etc som patienten bör följa. Beträffande mathållningen följes normalt rekommendation som lämnas av en speciellt utbildad sköterska. Om patientens allmänna tillstånd kräver fortsatt vård bereds möjlighet härtill. Under sjukhusvistelsen får patienten dagligen delta i föreläsningar med bildvisningar och samtal om hur man bör behandla sin sjukdom. Samtalen mellan diabetespatienterna har visat sig vara av utomordentligt värde.

Vid barn-diabetes erbjuds varje barns — mindre än 7 år — mor att tillsammans med barnet då disponera enskilt rum under sjukhusvistelsen. Modern får då också tillsammans med andra mödrar tillfälle lära hur barnets insulin injiceras, diethållning, motion och annan hälsovård bör ordnas. Kontakten mellan barnens mödrar och dietister och sköterskor uppskattas mycket.

På Joslin-laboratoriet sker systematiskt alla typer av undersökningar, glykostoleranser, kontinuerliga undersökningar av sambandet insulin — aminosyror — protein, ögondefekter i samband med diabetes och självfallet blod- och urinsockerundersökningar.

Resultaten av Joslin-klinikens praktiska arbete och Joslin-labora-

toriets vetenskapliga forskning redovisas kontinuerligt i The Joslin Diabetes Foundation Bulletin och de tidskrifter som utges.

Besöket hos professor Marble, President of Joslin Diabetes Foundation Inc. i Boston var utomordentligt stimulerande. Till diabetikernas fromma skulle man önska att något motsvarande arrangemang till Joslins skapelse kunde ordnas här i Skandinavien. Normalt kalkylerar man med att ca 2 % av totalbefolkningen lider av diabetes mellitus. Det betyder att underlag måste finnas för en skandinavisk diabetesklinik.

Av Joslin-institutet utdelas till de diabetiker som levt med sin sjukdom minst 50 år en medalj i guld. Hittills har under årens lopp endast utdelats ca 30 medaljer, varav de flesta till USA-medborgare. Till England och europeiska kontinenten har enstaka exemplar gått, däremot hittills inga till Skandinavien.

Harald Emtell

I anslutning till Diabetesdagen (30 september) kommer en utdelning av Joslin-medaljen att äga rum på Sollidens scen, Skansen, till de svenskar som via annonsen i Diabetes nr 1/73 anmält att de haft diabetes i minst 50 år.

Fortbildningskurs i diabetes för sjuksköterskor

I höst, närmare bestämt vecka 42 (15—20/10) kommer Svenska Diabetesförbundet att arrangera en fortbildningskurs i diabetes för sjuksköterskor. Uppläggningsen av denna veckokurs kommer i stort att följa den, enligt deltagarna, mycket lyckade fjolårskursen.

Deltagarna som får representera

såväl öppen som slutna vård skall i sitt arbete ha kontakt med diabetiker och även i övrigt ha för kursen lämpliga kvalifikationer.

De som är intresserade kan rekvirera ansökningsblankett och program på nedanstående kupong. Kursen kommer att äga rum i Stockholm.

Till Svenska Diabetesförbundet

Box 6609, 113 84 STOCKHOLM

Undertecknad rekvirerar härmed program och ansökningsblankett för deltagande i fortbildningskursen i diabetes

Namn:

Adress:

Postnr/Postadr:

Telefon:/.....

FÖRBUNDSNYTT

Forskningsanslag 1973

Vid förbundsstyrelsens sammanträde den 5 maj beslöts att forskningsbidrag för år 1973 skall utdelas enligt följande:

Ulf Adamsson, Stockholm	7.500
Lars-Olof Almér, Malmö	7.000
Arne Andersson, Uppsala	11.000
Peter Arner, Huddinge	6.000
Christian Berne, Uppsala	6.000
Hans Brynger, Göteborg	9.000
Åke Danielsson, Umeå	10.000
Orvar Eeg-Olofsson, Göteborg	6.000
Stefan Emdin, Umeå	8.000
Valdemar Grill, Stockholm	10.000
Rolf Gunnarsson, Uppsala	10.000
Erik Gylfe, Umeå	8.000
Katarina Helgeson, Umeå	2.000
Gösta Holmgren, Umeå	10.000
Anders Häger, Linköping	9.000
Hans-Erik Johansson, Solna	3.000
Sven Larsson, Göteborg	6.000
Hans Lithell, Uppsala	7.000
Johnny Ludvigsson, Linköping	10.000
Ewa Norén, Umeå	3.000
Peter Naeser, Uppsala	5.000
Johan Säve-Söderbergh, Göteborg	5.000
Monica Söderberg, Umeå	7.000
Karl-Göran Tranberg, Lund	10.000
Britt Inger Wenngren, Umeå	5.000
Gunnar Westberg, Göteborg	10.000
Erik Wilander, Uppsala	6.000
Ambjörn Ågren, Uppsala	3.000
Claes-Göran Östenson, Uppsala	6.500

Kronor 206.000

Informationsband för synskadade

Svenska Diabetesförbundet har, genom att svara för kostnaderna, i dagarna färdigställt ett informationsband för synskadade på De Blindas förenings talboksavdelning. Bandet, som har en speltid på ca 2 tim, innehåller några av förbundets aktuella broschyrer, nämligen: »Vad är sockersjuka?», »Diabetes i uppväxtåren», »Diabetikernas kostsituation» och »Diabetes och försäkringar» samt stockholmsföreningens broschyr »Barn och diabetes». Bandet finns tillgängligt för gratis utlåning på DBF:s talboksbibliotek och ett eget band kan köpas för ca 18 kr. Bandet beställs på De Blindas Förening, telefon 08/22 41 60.

Norrmans färgserigrafier

I förra numret (Diabetes 2/73) presenterades i en folder två färggranna serigrafier av den välkände konstnären Lars Norrman.

Färgserografierna, som försäljes i anslutning till Svenska Diabetesförbundets 30-årsjubileum, har rönt stort intresse. Upplagorna som är nummerade och signerade av Lars Norrman (själv diabetiker) finns endast i en starkt begränsad upplaga. Har Du ännu ej beställt uppmanar vi Dig att snarast sända Din beställning så att Du ej blir utan. Har Du ej foldern kvar kan Du ringa in Din beställning till förbundsexpeditionen, tel 08/34 09 10. Passa alltså på att skaffa ett trevligt konstverk samtidigt som Du stöder Ditt förbund.

Red.

Motion ger

rejäl förbränning...

Näringsdeklaration:	1 portion färdig soppa (2,5 dl)
100 g pulver	ger ca:
ger ca:	79 kalorier
330 kalorier	18,8 g kolhydrater (varav
80,4 g kolhydrater (varav	10,5 g av sorbitol)
44,9 av sorbitol)	
1,3 g äggvita	
1,1 g fett	

Och nyponsoppa ger hela dagsbehovet c-vitamin (60 mg) i en enda portion.

Det är nyttigt det!

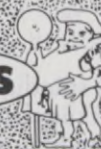
Ekströms kallrörda nyponsoppa är osockrad.

En portion om 2,5 dl innehåller ungefär samma mängd kolhydrater och kalorier som t. ex. ett äpple och en apelsin tillsammans.

Granskat av

EKSTRÖMS

Träning för vardagskondition

Bertil Edman är en pensionerad gymnastiklärare som har gymnastik för diabetiker i Luleå, där han bland annat är försiktig med tunga lyft etc med tanke på ögonen. Här nedan följer Bertil Edmans program som bl a användes av den grupp diabetiker han leder.

1. Den här träningen avser ej idrottsmännens hårda träning.
2. Yrkets natur bestämmer motionens hårdhet.
 - a) Grovarbetaren kan ej jämföras med kamreren.

På motions slingan

A. För den relativt vältränade

- a) 5 min lugnt tempo som uppvärmning.
- b) 5 min tempolöpning med vila mellan varje ryck.
- c) 10—20 min hård fart eller högsta fart, joggning, vila.

B. För den otränade och äldre personer

I princip samma som A, men tempot göres lugnare. Vanlig promenadtakt, grundfart. I stället för »hårdfart och högsta fart» tänjes stegen ut, ev ökas steg-takten. Efterhand som konditionen blir bättre växlar man mellan gång och löslöpning (joggning).

Allmänt

Målet ej ständig stegring i tempot. Då man fått en kondition lämplig för ålder, yrke och ambition blir uppgiften att med fortsatt motion bibehålla detta konditionstillstånd.

Tempot bör inte vara maximalt. Man skall känna att man har mer att ge.

Allmänt på träningsrundan

- a) Träna och tävla med Dig själv. Det är Din egen konditionsstatus som bestämmer tempo och utsträckning. Vila vid rätt tid och på rätt sätt är en viktig detalj i träningsmetodiken. Låt kompisen och andra springa förbi.
- b) Spring aldrig i »nedförsbacke». Eliminera bort allt som ev kan bidra till stukningar, vrickningar, öppna sår etc.

Gymnastik

Stegring: Börja på »låg nivå» (enkla övningar, långsamt tempo) och stegra så småningom intensiteten men aldrig så att Du känner Dig »slutkörd». Efter varje gymnastiktimme måste finnas reservkraft, outnyttjad, men som bevis för att allt är som det ska. Känn Dig behagligt trött, men *aldrig* färdig.

Övningsval: Satsa på rytmiska övningar. Om Du »kör» med musik, vilket rekommenderas, spela över Din grammofonskiva på band, och lägg in en lämplig paus efter snabbövningar — svikthopp, löpningar — gärna en treklang av övningar av samma karaktär. Omväxling av uppställningsformer — ringa uppställning, stå var Du vill. Ledvis osv — utgångsställning — stående, sittande, liggande gör träningstimmen rolig.

Välj cirkulationsbefordrande övningar.

Undvik: Styrketräning, tex armböjning, armhävningar, skivstång.

Avancerad redskapsgymnastik.

Ryggböjningar framåt, nedåt, under horisontalplanet.

Lätta handredskap

Hopprep: Arbeta med nästan raka armar, där handleden är centrum för rörelsen. Hoppa med i det närmaste raka knän, små lätta fjädrande enkla och dubbla »hoppsteg». Försök att finna rytmen. Du kan även löpa lätt med svängande hopprep.
Alltid lämplig paus.

Lekar: Undvik sådana lekar och tävlings-lagspel där risk för kroppskontakt förekommer. »Inne» just nu är det trevliga lagspelet »volleyboll».

Bollar: Arbeta med sk gymnastikboll. Stå aldrig »på huvudet» efter tappad boll. Arbeta mjukt, undvik »kickstarter». Om Du trivs därmed använd musik.

Njut sommaren

Bad och skogspromenader, lata stunder i hängmattan . . . ta det lite enkelt, åt lite lätt! En tallrik färska bär* med Diabet över. Smakar härligt. Och ett glas Heistad saft är friskt och gott . . . varma sköna dagar. Apelsin-, svarta vinbär- och blandsaft finns att välja på. Osockrad — men inte osötad.

* Jordgubbar och smultron: 8,1% kolhydrat, 0,8% protein, 90% vatten.

Heistad ledande tillverkare
av diabetesprodukter

tre Säljare KB: Importörvägen 19, 121 73 JOHANNESHÖV 08/81 61 25. Box 5, 200 72 MÅLÅNGA 040/687 87. Kullegatan 14, 412 62 GÖTEBORG 031/16 31 70

Bollövningar

- Stående:*
- A. »Bäddring». Studsa bollen mot golvet upprepade gånger.
 - a) med bättre hand
 - b) med sämre handVäl uppbygget huvud. Fixera bollen med känslan.
 - B. Kasta bollen rätt upp. Fånga med lätt knäböjning.
 - C. Växla hand. Stå brett med fötterna. Låt bollen mjukt gå över från hand till hand.
 - D. »Smidighet». Stå brett. Väg över lätt på vänster och höger ben. Låt bollen vandra runt höfterna.

- Löpning:*
- A. Spring med lätta steg runt salen och gör lätta kast och fånga bollen med liten mjuk knäböjning.
 - B. Samma löpning och kast men högre kast och hoppa upp och fånga bollen.

- Parvis:*
- Stå två och två mot varandra. Byt ofta motpartner.
- A. Stötkast — över och under — under lätt fotarbete steg framåt och bakåt i bollens rörelseriktning.
 - B. Underhandskast.
Lägg gärna in små tävlingsuppgifter.

- Sittande:*
- Samma övningar som A och B men närmare varandra.
- C. Sittande med raka ben, benlyft och rullboll från sida till sida. Fånga bollen med raka armar.

Litteraturhänvisning för anvisningar: P. O. Åstrand: »Hur man skall få bättre kondition».

Vart skall jag vända mig?

Svenska Gymnastikförbundet, Box 22076, 104 22 Stockholm.

Motionsprogram, grammofonskivor etc.

»Korpen». *Korporationsförbundet* där Du bor.

Uppllysningar om motionsslingor etc. Ledarfrågor.

Fritidsnämnden där Du bor.

Uppllysningar om lokaler, tider, kostnad, villkor.

Det känns lättare att leva om magen fungerar som den ska

Duphalac är ett laxermedel som även kan användas av Dig som har bekymmer med diabetes. Duphalac innehåller visserligen socker — därav den goda smaken — men det är en konstgjord sockerart, som heter laktulos. Denna påverkar inte blodsocker och medför inte heller något problem ur kalorisynpunkt.

Duphalac fungerar som naturen själv

Den tröga magen regleras milt och skonsamt genom inverkan på de bakterier vi normalt har i tarmen. Ett par dagar efter påbörjad behandling fungerar magen som vanligt igen.

Duphalac är flytande

Din personliga dos prövar Du enkelt ut allt efter behov. Utförlig doseringsanvisning finns på flaskorna och medicinbägare medföljer för att underlätta doseringen.

Duphalac smakar bra till morgonmålet

Det är sött och gott och dagsdosen går fint att söta morgongröten med. Eller filmjölk. I morgonjuicen

smakar Duphalac också bra likaså i en kopp choklad.

Pröva och experimentera.

Så förebygger Du förstoppning

Ät riktigt. Mycket frukt och grönsaker så att tarmen får jobba. Prata gärna med doktorn och dietisten. Motionera också men skaffa framför allt regelbundna toalettvanor. Ta en liten stund i lugn och ro efter frukost varje morgon utan hets och stress. Då ska Du inte behöva laxermedel.

Priser: Apotek inkl. moms. 300 ml 25:05, 500 ml 35:75, 1.000 ml 67:75. I flertalet fall kostar Duphalac mindre än 1:25 per dag.

Utförlig doseringsanvisning finns på flaskan.

Duphalac

Receptfritt på apotek. Men rådfråga först Din doktor.

FERROSAN

*Svenska
Diabetesförbundet*

Styrelsens förvaltningsberättelse

verksamhetsåret

1 januari 1972

— 31 december 1972

Förbundsstyrelse

Förbundsstyrelsen har haft sitt säte i Stockholm. Verksamhetsåret är det första av de två, som omfattas av tiden mellan riksstämmorna 1972 och 1974. Förbundsstyrelsen valdes för två år vid riksstämman i Landskrona den 11 maj 1972 och fick följande sammansättning:

Arbetsutskottet

Ordinarie

Ordförande: Fru Nancy Eriksson, Stockholm

Kassaförvaltare: Hr Lennart Dahlström, Stockholm

Övriga ledamöter: Hrr Rolf Luft, Stockholm, Kurt Eklöf, Stockholm, Stig Andersson, Stockholm, fru Siv Pålsson, Växjö och hr Bertil Olsson, Norrköping.

Suppleanter

Hr Stig Sandberg, Södertälje och fru Carin Dandenell, Stockholm.

Övriga i förbundsstyrelsen

Ordinarie

Hr Yngve Stranke, Karlskrona

» Per Köhlin, Karlstad

» Gunnar Engleson, Lund

» Börje Larsson, Luleå

» Rickard Olsson, Norrköping

» Eskil Jonsson, Göteborg

» Holger Gustafsson, Karlsborg

» Curt Gardfjell, Bonässund

» Karl-Erik Johansson, Västervik

Suppleanter

Hr Bengt Käll, Huskvarna

» Hans Söderman, Gävle

» Claes Eisen, Borås

» Bo Lundberg, Umeå

» Jacob Yxnemar, Jönköping

Revisorer

Till revisorer valde riksstämman auktoriserade revisorn Börje Lindeberg, Stockholm med auktoriserade revisorn Barbro Werthén-Kyhlin, Stockholm som suppleant samt hrr Lennar Hammarström,

Stockholm och Kurt Sandsjö, Göteborg med hr Evert Hultqvist, Borlänge som suppleant.

Kansli

Ingmar Nygren-Bonnier har tjänstgjort som kanslichef, Birger Pehrson som ombudsman, fru Margit Stridh som kassörska och ansvarig för medlemsregistret samt Britt Wikström som kontorsbiträde.

Kansliets adress är Norrbackagatan 8, Box 6609, 113 84 Stockholm, tel 08/34 09 10.

Riksstämman

Förbundets riksstämman hölls i Landskrona på Örenäs Slott den 11—13 maj med 171 ombud från 57 föreningar. Till stämman hade inbjudits ordföranden i Statens Handikappråd riksdagsledamoten Anna-Greta Skantz. Riksstämman hade 23 motioner att behandla samt ett förslag från styrelsen till nya stadgar. Beslut fattades bl a om förnyad hemställen angående vårdbidrag för barn med diabetes, om information till skolor och arbetsvårdsmyndigheter, om skolluncher, kostnadsfritt testmaterial, förbättrad ögonsjukvård och höjda avdragsbelopp vid taxering, vidare beslöts att förbundet skulle anslutas till studieförbund. Riksstämman avlog däremot motion om förbundsanslutning till HCK. Styrelsens stadgeförslag återremitterades efter debatt för ytterligare behandling av styrelsen. På riksstämman uppdrogs åt styrelsen att till år 1974 utarbeta förslag till nya stadgar för förbundet och dess lokalavdelningar, men också att ta ställning till en mera enhetlig samorganisa-

tion av lokalföreningarna inom ett län.

Läkarrådets ordförande dr Bo Andersson höll ett uppskattat kåseri om diabetes vid riksstämmobanketten, i vilken även Landskrona kommunalfullmäktiges ordförande Sven Olsson och överläkare Hans Bäcklund deltog.

Stämmodeltagarna inbjöds av Nordisk Insulinlaboratorium till Köpenhamn för ett besök vid Niels Steensens Hospital där överläkaren dr Jacob Paulsen höll ett intressant föredrag, varefter stämmodeltagarna bjöds på lunch på restaurang Nimb. Därefter besök på Tivoli. För ett föredömligt värdskap för riksstämman riktar styrelsen ett varmt tack till den arrangerande Landskronaföreningen.

Styrelse- och AU-sammanträden

Förbundsstyrelsen har sammanträtt den 8 april, 12 maj och 25 november, arbetsutskottet har haft 6 protokollförda sammanträden och dessutom utgjort särskild lotteristyreelse.

Läkarrådet

Förbundets läkarråd har bestått av följande medlemmar:

Överläkare Bo Andersson, Stockholm, ordförande

Docent Gunnar Engleson, Lund, sekreterare

Professor Rolf Luft, Stockholm

Professor Yngve Larsson, Linköping

Professor Sture Falkmer, Umeå

Docent Sven-Erik Fagerberg, Örebro

Docent John Cristiansson, Kristianstad

Docent Jan Östman, Stockholm

Docent Claes Hellerström, Uppsala
Docent Per Björntorp, Göteborg

Läkarrådet har haft ett protokollfört sammanträde den 18 mars. Rådet har dessutom haft ständiga kontakter med förbunds expeditionen. Ur Forskningsfonden har forskningsbidrag på 150.000 kronor ställts till förfogande. Efter förslag från Läkarrådet har ur detta anslag bidrag utbetalats till följande forskare:

Adolfsson, Göteborg
Andersson, Uppsala
Arnqvist, Linköping
Asplund, Uppsala
Berne, Uppsala
Berglund, Uppsala
Danielsson, Umeå
Edström, Stockholm
Gennser, Malmö
Gunnarsson, Uppsala
Gylfe, Umeå
Hofer, Umeå
Hägg, Umeå
Laaksonen, Umeå
Larsson, Umeå
Nilsson, Stockholm
Persson, Lund
Sjöström, Göteborg
Spinell, Umeå
Säve-Söderberg, Göteborg
Söderberg, Umeå
Wennergren, Umeå
Westberg, Göteborg
Westermärk, Uppsala
Wilander, Uppsala

Förutom ovannämnda anslag har förbundet anslagit 80.000:— för vardera åren 1973, 1974 och 1975. Anslaget är ställt till professor Rolf Luft, professor Jan Lindsten och docent Erol Cerasi och avser forskning över arftligheten vid diabetes.

10.000:— har till Stockholms läns landsting anslagits att användas som medicinskt konsultarvode vid Diabetesdispensären i Solna.

5.000:— har anslagits till en arbetsgrupp med bl a docent Sven-Erik Fagerberg, Örebro och docent John Cristiansson, Kristianstad. Arbetsgruppens målsättning är att söka organisera ett medicinskt terapeutiskt program för diabetes-synskadade patienter.

Lokalföreningarna

Antalet fullt arbetande lokalföreningar är nu 68 med ca 19.000 medlemmar. Under året har 2 nya föreningar bildats, nämligen i Motala och i Ljungby. I 17 län finns nu länsföreningar. Den lokala verksamheten har påtagligt förbättrats och fått närmare kontakt med kommun och landsting.

Ett glädjande bevis på samhällsuppskattning erhöLL förbundets moderförening i Landskrona, som i samband med sitt 30-årsjubileum fick mottaga stadens förtjänstplakett för samhällsgagnelig insats (första gången utdelad till en ideell förening).

Stockholms- och Malmöföreningarna har som tidigare drivit egna barnkolonier på Barnens Ö respektive Lindgården i Höllviksnäs och för en månads kolonivistelse tagit emot diabetesbarn till ett antal av 41 i Stockholm (6—12 år) och 29 i Malmö (6—13 år).

Vissa föreningar har ordnat med utbildning av samariter för att ge insulininjektioner till äldre patienter. Matlagingskurser, studiegrupper, som följt Brevskolans kurs Diabetes, veckoslutsträffar med upplysning till medlemmarna, lo-

kaliserade till Bocksjö eller Nordanede eller annan kursgård, och i en förening t o m familjerally, med ett 50-tal bilar. Olika föreningar har bildat damsektion, föräldragrupper och Göteborg har bildat en ungdomssektion (som kallas »dussinnet»).

I insamlingsverksamheten har som vanligt Kristinehamn och R-länet legat i täten. Bästa lottförsäljare har som så ofta förr kommit från Blekingeföreningen. Bra försäljning har också presenterats av Filipstads- och Umeåföreningarna.

Regionala konferenser

Den nordsvenska regionen höll konferens i Lövånger kyrkby utanför Skellefteå den 9 och 10 september under medverkan av dr Gunnar Kallner och Birger Pehrson. Den mellansvenska regionen hade sin sammankomst i Örebro den 29 oktober där Ingmar Nygren-Bonnier medverkade. Den östsvenska regionen höll konferens i Gävle den 28 och 29 oktober där Birger Pehrson medverkade. Den västsvenska regionen har hållit två konferenser, den 14 april i Borås och den 21 oktober på Bocksjölägret. Vid båda dessa konferenser medverkade Birger Pehrson från förbundskansliet liksom även vid den sydsvenska regionens konferens i Karlskrona den 11 november.

Hemställanden

A. Socialdepartementet har upp-vaktats angående kursverksamheten. Detta resulterade i 2 anslag under året på tillsammans 55.000 kronor till informations- och kursverksamheten.

B. Socialminister Sven Aspling

uppvaktades den 6 december angående ögonsjukvården för diabetiker. Till grund för uppvaktningen låg en undersökning utförd av bl a docent Sven-Erik Fagerberg, Örebro och docent John Christiansson, Kristianstad.

Vårdnadshavarkurs

Den första veckokursen för vårdnadshavare av diabetesbarn hölls på Bocksjölägret under tiden 12—17 juni. 20 mammor med var sitt diabetesbarn fick en grundlig genomgång av de olika problem som kan ha samband med sjukdomen. Dr Per Köhlin, dietisten Ulla Sahlén, sjuksköterskan Ulla Hammarström och psykologen Eva Säfvenblad medverkade med föreläsningar. Kursen blev mycket uppskattad och kommer att följas av liknande kurser.

Läkarsymposier

Den av förbundet tillsatta sjukvårdskommittén bestående av hr Lennart Dahlström, Rolf Luft och Ingmar Nygren-Bonnier har fortsatt sitt arbete under året. Under ledning av professor Rolf Luft har förbundet stått som medarrangör till endagssymposier angående diabetes för läkare i olika regioner. Symposium har under rubriken »Sockersjuka — nutid och framtid» arrangerats i Malmö den 13 mars på hotell Savoy med 78 deltagare och ett på hotell Europa i Göteborg den 13 november, där lasarettsläkare, provinsialläkare och privatpraktiserande läkare från resp region har samlats till ett antal av 113 för genomgång av de senaste rönen. Liknande symposier planeras regionsvis över hela landet.

Vidareutbildning av sjuksköterskor

Den första vidareutbildningskursen i diabetes för sjuksköterskor ordnades av Diabetesförbundet under tiden 9—14 oktober. 43 sjuksköterskor från hela landet deltog i kursen. Kursledare var instruktionssköterskan Kerstin Sparre, Karolinska Sjukhuset. Ett flertal av de främsta specialisterna inom diabetesområdet belyste olika sidor av diabetesvården. Kursen hölls på Eugeniahemmet som välvilligt ställts till förfogande av Karolinska Sjukhuset. Läkemedelsföretaget Vitrum som nu tillhör statsföretag, inbjöd kursdeltagare till information och middag. Ekonomiskt stöd till kursen erhöles också från Nordisk Insulinlaboratorium, Novo Industri och Svenska Hoechst. Socialstyrelsen har uppmärksammat kursen och uttalat sitt stora intresse för en fortsättning. En liknande kurs planeras hösten 1973. En uppföljningskurs över ett veckoslut kommer att anordnas för de sjuksköterskor, som deltog i den första kursen.

Solnadispensären

Under året har Solnadispensären med bl a ekonomiskt stöd från förbundet fortsatt och vidareutvecklat verksamheten. Fler diabetesdispensärer är aktuella på andra platser i landet.

Diabetesgården Nordanede

A. Vinterläger

I samband med skolornas vintersportlov hölls Diabetesgården öppen för en familjevecka.

B. Rekretationsverksamhet

Under påskveckan samt under tiden juni—september har Diabetesgården varit öppen för vuxna diabetiker och deras anhöriga. Denna verksamhet har rönt stor uppskattning och sammanlagt har ca 250 gäster kunnat vistas på gården under längre eller kortare perioder. Tyvärr har många sökande måst avvisas på grund av platsbrist, men en insamling, som pågått under året inom Lions Club, tycks nu kunna resultera i att förbundet får möjlighet att uppföra en annexbyggnad till gården som kan tas i bruk kommande sommar.

Bocksjölägret

Från årsskiftet 71/72 är Bocksjöegendomen förbundets. Köpesumman var 350.000 kronor och allmänna arvsfonden har bidragit med 100.000 kronor.

A. Barnkoloni

Under perioderna 18 juni—15 juli och 21 juli—10 augusti anordnades barnkolonier för diabetesbarn i åldern 7—14 år. Sammanlagt 67 barn deltog i denna verksamhet.

B. Ungdomsläger

Under sportlovsveckan i februari anordnades ett vintersportläger för diabetesungdom. Under tiden 21 juli—10 augusti anordnades ungdomsläger för diabetesungdom i åldern 15—20 år. I lägret deltog 19 ungdomar.

Sjuksköterskan Kristina Andersson har fungerat som föreståndarinna för koloni- och lägerverksamheten. Assisterande sjuksköterskor var Karin Eriksson och Helena

Larsson. Docent Kurt Palmén har ansvarat för läkarkontroller vid lägret. Lägerchef har varit hr Holger Gustafsson, Karlsborg och dessutom har särskilda lek- och idrottsledare varit anställda.

Reseverksamhet

A. Sällskapsresor

I samarbete med LB Resebyrå arrangerades en sällskapsresa för diabetiker och deras anhöriga till Ibiza. I resan deltog ett 30-tal personer och sjuksköterska var Caroline Westin.

B. Utlandsresor för ungdom

I samarbete med Centralnämnden för skolungdomsutbyte har liksom tidigare år ett antal diabetesungdomar kunnat vistas ca en månad i lämpliga hem i England.

Vallboveckan

4—10 juni arrangerades en motions- och informationsvecka på Vallbogården i Jämtland. 45 diabetiker 16—73 år fick under ledning av läkare, sjuksköterskor, dietister och sjukgymnaster en vecka fylld av nyttig information och motion. Jämtlands läns landsting satsade 20.000 kronor. En ny Vallbovecka kommer att arrangeras 1973.

Textilinsamling

I samarbete med Ystad Export AB har textilinsamling bedrivits i ungefär liknande omfattning som föregående år.

Rikslotteri

Diabetesförbundet anordnade ett rikslotteri under tiden 1 februari

—1 augusti. Lotteriet omfattade 250.000 lotter och blev i princip slutsålt. Ett nytt rikslotteri beviljades förbundet fr o m 1 december. Detta lotteri pågår till 1 juni 1973.

Diabetesdagen

Liksom tidigare år firades diabetesdagen under september månad. I samband därmed hölls informationsmöten runt om i landet och förbundets kampanjmärke såldes genom skolungdomar i närmare en halv miljon exemplar.

Jultian

Förbundets Jultia har liksom tidigare utsänts till medlemmar och fackföreningar. Jultian har inbringat närmare 30.000 kronor. Styrelsen riktar ett varmt tack till alla givare.

Tidningen DIABETES

Tidningen, vars upplaga har varit 20.000 exemplar, har utkommit med 6 nummer. Redaktör har varit förbundets kanslichef Ingmar Nygren-Bonnier. Beträffande ekonomin hänvisas till särskilt bokslut.

Sergelreklam

Sergelreklams verksamhet har pågått planenligt under året och beträffande ekonomin hänvisas till särskild redovisning.

Test av livsmedel

Testkommittén bestående av assistent Ulla Sahlén, licentiat Hans Gutenberg, dr Bo Andersson och Ingmar Nygren-Bonnier, har haft att ta ställning till ett 100-tal produkter som begärts testade för att erhålla förbundets gransknings-

märke. I slutet av året finns ett 80-tal produkter i handeln som försetts med detta märke. Sedan det nya livsmedelsverket kommit har dr Bo Andersson och professor Rolf Luft blivit medlemmar av verkets vetenskapliga råd. Svenska Diabetesförbundet har genom Ulla Sahlén utformat Socialstyrelsens typmatsedlar för internat vad det gäller diabetes.

Internationellt

Förbundet är anslutet till Internationella Diabetes Federationen (IDF). IDF:s tidning News Bulletin har utkommit med två nummer under året.

Svenska Diabetesförbundet utgör sekretariat för det skandinaviska läkarsällskapet för diabetesforskning. Sällskapet höll sitt ordinarie årsmöte i Stockholm den 20—22 april.

Slutord

Det gångna året har förbundet betytt väsentliga nyheter och beslut av stor räckvidd. Ett riksstämмоår kräver alltid mycket arbete men ger också stimulans. 1972 blev året för den första vårdnadshavarekursen, den första sjuksköterskekursen och begynnelseåret för läkarsymposier om diabetes i nutid och framtid. Från årets ingång blev också förbundet ägare till sin andra rekreationsanläggning, nämligen Bocksjökolonin.

Under de senaste femton åren har förbundets huvudtema varit: diabetessjukvården bör förbättras. Insikten om att sjukhusbyggandet måste hejdas och öppenvården få sin chans har gjort sjukvårdens huvudmän mer lyhörda för våra

gamla krav om öppna diabetesmottagningar i anknytning till sjukhus. Sålunda har Dalbymodellen följts i Solna med specialutbildad sjuksköterska, fotvård och möjlighet att träffa läkare vid en veckomottagning och vid behov omedelbar sjukhuskontakt. Patienten får tid att fatta, hur hon skall sköta sin sjukdom, läkarbesöken blir längre, när de behövs, men inte så många. En god affär för landstinget också. Även på flera andra håll i landet byggs öppenvården ut. Tyvärr förefaller det som om huvudmännen dock lättare anställer högt betalda administratörer, som går omkring med sina block, än en dietist eller en specialutbildad sjuksköterska.

Läkarrådet har med osparad möda drivit en upplysningskampanj bland ansvariga lekmän och läkare, och det måste dock till slut ge resultat. Underlaget för förbundets stegrade aktivitet är en förbättrad ekonomi, utgifterna har trots en stram politik stigit, men inkomsterna har ökat i högre takt. Till det goda resultatet bidrar allt fler donatorer, en givmild allmänhet och uppoffrande föreningar.

Staten har nästan fördubblat sitt bidrag till kursverksamheten. Många landsting har varit positiva till vidareutbildning av sjuksköterskor. Jämtlands läns landsting har satsat storartat på den mycket kvalificerade kursen i Vallbo. Även läkemedelsföretagen Nordisk Insulinlaboratorium, Novo Industri A/S, Hoechst och Vitrum har givit sitt stöd.

För allt detta och för kamratskap tackar styrelsen varmt.

Stockholm den 5 maj 1973

STYRELSEN

LYDIA OCH OSCAR LINDERS MINNESFOND

Styrelsens årsberättelse för verksamhetsåret 1972

Styrelsen har bestått av följande personer: fru Nancy Eriksson, ordf, hr Lennart Dahlström, kassaförvaltare, fru Siv Pålsson, hr Bertil Olsson, Stig Andersson, Rolf Luft och Kurt Eklöf.

Suppleanter har varit fru Carin Dandenell och hr Stig Sandberg.

Vid sitt sammanträde den 25 november beslöt styrelsen att enligt

fondens bestämmelser anslå 9/10 av räntan på kapitalet för utdelning till 21 sökande med en summa av 200 kronor till var och en.

Beträffande fondens ekonomi hänvisas till bifogade sammandrag av räkenskaperna för året.

Stockholm den 5 maj 1973

STYRELSEN

STIFTELSEN SVENSKA DIABETESFÖRBUNDETS FORSKNINGSFOND

Styrelsens årsberättelse för verksamhetsåret 1972

Styrelsen bestående av samma personer som utgör Svenska Diabetesförbundets styrelse har varit fru Nancy Eriksson, ordf, hr Lennart Dahlström, kassaförvaltare, fru Siv Pålsson, hr Bertil Olsson, Stig Andersson, Rolf Luft, Kurt Eklöf, Yngve Stranke, Gunnar Engleson, Rickard Olsson, Karl-Erik Johansson, Börje Larsson, Per Köhlin, Eskil Jonsson, Holger Gustafsson, Curt Gardfjell.

Styrelsen har under året hållit två sammanträden. Vid sammanträdet den 8 april beslöt styrelsen,

efter att ha inhämtat Läkarrådets yttrande över inkomna ansökningar, att utdela 150.000 kronor enligt bifogade förteckning.

Vid sammanträdet den 25 november beslöt styrelsen att för år 1973 ställa 200.000 kronor till förfogande för vetenskaplig forskning rörande diabetes. Beträffande stiftelsens ekonomi hänvisas till bifogade sammandrag av räkenskaperna för år 1972.

Stockholm den 5 maj 1973

STYRELSEN

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDETS HJÄLPFOND

Styrelsens årsberättelse för verksamhetsåret 1972

Styrelsen har bestått av följande personer: fru Nancy Eriksson, ordf, hr Lennart Dahlström, kassaförvaltare, fru Siv Pålsson, hr Rolf Luft, Kurt Eklöf, Stig Andersson, Bertil Olsson.

Suppleanter har varit fru Carin

Dandenell och hr Stig Sandberg.

Styrelsen har haft 6 sammanträden varvid 12 bidragsansökningar bifallits och anslag beviljats med sammanlagt 5.718 kronor.

Grunderna för bidrag är hjälpbehov av mera tillfällig karaktär.

Stockholm den 5 maj 1973

STYRELSEN

FÖRTECKNING ÖVER SÖKTA FORSKNINGSANSLAG
ATT UTDELAS 1972

1. *Adolfson, Sten, Göteborg*: Fortsatta studier av den hormonella regleringen av glykogensyntesen i muskelvävnad 6.000:—
2. *Andersson, Arne, Uppsala*: Fortsatta studier av isolerad Langerhansk övävnad i vävnadskultur samt den terapeutiska effekten av insulaetransplantation till diabetiska försöksdjur 10.000:—
3. *Arnqvist, Hans, Linköping*: Undersökning av hur den lokala metabolismen i kärlvägg påverkas av insulin, varierande glukoskoncentrationer och diabetes 4.000:—
4. *Asplund, Kjell, Uppsala*: Fortsatta studier av den funktionella mognaden hos de Langerhanska öarnas B-celler 8.000:—
5. *Berne, Christian, Uppsala*: Studier över betacellernas fettsyra- och ketonkroppsmetabolism 5.000:—
6. *Borglund, Erik, Uppsala*: Fortsatta kvantitativa histokemiska studier över de energetiska förutsättningarna för de Langerhanska öarnas sekretoriska funktion 6.000:—
7. *Danielsson, Åke, Umeå*: Fortsatta studier över Langerhanska öarnas betydelse för exokrina pankreasfunktionen 8.000:—
8. *Edström, Karin, Stockholm*: Postnatal syra-bas- och elektrolytbalans hos barn till vaginalförlösta diabetesmödrar 6.000:—
9. *Gennser, Gerhard, Malmö*: Fortsatta undersökningar av den glykogenolytiska aktiviteten i olika organ hos människa under foetalperioden 5.000:—
10. *Gunnarsson, Rolf, Uppsala*: Fortsatta studier av degenerationsmekanismer i de Langerhanska öarnas B-celler vid spontan och experimentell diabetes hos möss 5.000:—
11. *Gylfe, Erik, Umeå*: Fortsatta studier av B-cellernas innehåll av fria aminosyror vid olika typer av stimulerad och hämmad insulinsekretion 5.000:—
12. *Hofer, Per-Åke, Umeå*: Förekomsten av prediabetes, latent diabetes och manifest diabetes mellitus hos patienter med Urbach-Wiethe's sjukdom 8.000:—
13. *Hägg, Erik, Umeå*: Svepelektronmikroskopiska studier av njurglomeruli vid diabetesnefropati hos människa och vid experimentell diabetes 7.000:—

14. Hägg, Erik, Umeå: Immunologiska undersökningar å alloxandiabetiska råttor angående de diabetiska kapillärförändringarnas genes	5.000:—
15. Laaksonen, Håkan, Umeå: Dopaminerga mekanismer i Langerhanska öarnas B-celler	2.000:—
16. Larsson, Lars-Gunnar, Umeå: Intracellulär lokalisation av dopamin i B-celler	2.000:—
17. Nilsson, Lars, Stockholm: Studier av lever- och muskelglykogenmetabolismer vid diabetes mellitus med hjälp av perkutan biopsiteknik	6.000:—
18. Persson, Gunnar, Lund: Studier rörande kardiovaskulära komplikationer vid latent diabetes (border-line-fall). Jämförelser mellan olika profylaktiska åtgärders effekt på dels frekvensen av kardiovaskulära komplikationer, dels på insjuknandet i manifest diabetes	8.000:—
19. Sjöström, Lars, Göteborg: En närmare karaktärisering av hypertrofi- och hyperplasiobesitas	8.000:—
20. Spinell, Stefan, Umeå: Elektroforetiska undersökningar av fosforylerande enzymer i Langerhanska öarnas B-celler	3.000:—
21. Säve-Söderberg, Johan, Göteborg: Fortsatta elektronmikroskopiska studier av basalmembrantjocklek i muskelkapillärer hos kvinnor med förstadier till diabetes mellitus	7.000:—
22. Söderberg, Monica, Umeå: Anjon-transport över de insulinproducerande B-cellernas membran	3.000:—
23. Wennergren, Britt Inger, Umeå: Undersökningar av mekanismerna för frisättning av glykagon från α_2 -cellerna i Langerhans öar	3.000:—
24. Westberg, Gunnar, Göteborg: Biokemisk analys av humant glomerulärt basalmembran, normalt vid vissa njursjukdomar, särskilt diabetes	10.000:—
25. Westermarck, Per, Uppsala: Fortsatta studier av hyalineringsprocessen i de Langerhanska öarna	5.000:—
26. Wilander, Erik, Uppsala: Vidare studier av streptozotocindiabetes hos kinesisk dvärghamster	5.000:—
	Kronor 150.000:—

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDETS BOKSLUT 31/12 1972

Balansräkning per den 31/12 1972

Kassa	1.500:—	
Bank	700.871:—	
Postgiro	23.534:37	
Diabetesgården Nordanede	1:—	
Bocksjö	25.000:—	
Förlagsböcker	423:46	
Aktier	332.509:67	
Sergelreklam	10.000:—	
Fordringar å kommuner m fl	31.986:30	
Redovisningsförskott	4.597:16	
Förutbetalad hyra	4.900:—	
Diverse fordringar	2.053:—	
Lotteri 1973, förskotterade kostnader	42.967:05	
Anställdas källskatt		12.941:—
Interimsskulder		6.368:—
Leverantörer		18.581:83
Skuld för kongress 1967		9.729:44
Diverse skulder		4.392:32
Reservation för anslag Bryssel 1973		25.000:—
Nyanskaffningsfond Nordanede		60.000:—
Hjälpfond		50.000:—
Linders fond, disponibla medel		169:90
Linders fond, avräkning		294:13
Forskningsfonden, avräkning		5.874:—
Kapital: per 1.1.1972	981.728:48	
överskott 1972	5.344:79	987.073:27
	Kronor 1.180.423:89	1.180.423:89

Aktieportföljens dekl.värde 31.12.1972 327.325:—

Resultaträkning för år 1972

	<i>Kostnader</i>	<i>Intäkter</i>
Kansli, löner	158.493:76	
arbetsgivaravgifter	22.287:20	
omkostnader	30.225:72	
Resekostnader enl. spec.	33.355:—	
Förbundets omkostnader enl. spec.	115.238:89	
Nordanede enl. spec.	25.195:20	
Bocksjö enl. spec.	31.412:12	
Hjälpverksamhet	56.968:—	
Kursverksamhet	17.381:76	12.897:—
Brevskolekurs	290:46	
Broschyrer	13.652:36	

Sergelreklams andel i kanslikostnader	40.000:—
Diabetes andel i kanslikostnader	14.675:66
Räntor	23.308:79
Aktieutdelningar	12.525:—
Medlemsavgifter	111.303:—
Anslag	155.000:—
Gåvor	36.220:—
Gåvor till hjälpfonden	1.050:—
Penninggåvor i st f blommor	30.187:20
D-dagen 1972	141.253:15
Jultian	27.010:48
Påskprydnader	91:—
Brevmärken	290:45
ID-kort	971:34
Textilinsamling	23.136:95
Livsmedelstest	21.459:82
Lotteri 1970/71	24.828:28
Lotteri 1971 extra	18.722:59
Lotteri 1972	49.374:63
Hysesinkomst Bocksjö	540:—
Avskrivning Bocksjö	175.000:—
Avsättning till nyanskaffningsfond Nordanede	60.000:—
Överskott 1972	5.344:79
	Kronor 744.845:34 744.845:34

Specifikation av förbundets övriga kostnader

Diverse omkostnader	13.298:41
Arvoden styrelse och AU	9.035:—
Sammanträdeskostnader styrelse och AU	1.749:90
Kontorsmaterial	8.642:32
Teleavgifter	14.022:70
Porto, transporter	12.572:23
Försäkringar	35:—
Representation, uppvaktningar	3.508:38
Kostnader för regionalträffar	265:—
Egna trycksaker	1.814:17
Tidningar, böcker	2.122:66
Kostnader för bildande av lokalföreningar	1.264:45
Revisionskostnader	8.800:—
Filmer	93:70
Medlemsregister	1.176:45
Medlemsblock	98:—
Omkostnader vid diabetessjukas resor	243:10
Inventarieinköp	4.693:42
Böcker	7.000:—
Kostnader för kongress Bryssel 1973	25.000:—
	Kronor 115.238:89

Specifikation av resekostnader

Resor till sammanträden styrelse och AU	14.667:80
Besök vid DF-möten	1.460:—
Regionala styrelsekonferenser	3.452:25
Riksstämman	13.774:95
Kronor	33.355:—

Verksamheten Nordanede år 1972

	<i>Kostnader</i>	<i>Intäkter</i>
Löner	32.935:64	
Arbetsgivaravgift	3.800:—	
Livsmedel	38.083:53	
Tvätt	1.915:20	
Elförbrukning	6.518:—	
Teleavgifter	4.614:35	
Resor och transporter	2.044:—	
Försäkringar	1.956:—	
Reparationer	18.619:—	
Inventarietköp	666:98	
Diverse kostnader	2.592:75	
Avgifter		81.950:25
Gåvor		6.600:—
	113.745:45	88.550:20
Nettokostnad för förbundet		25.195:20
Kronor	113.745:45	113.745:45

Verksamheten Bocksjö år 1972

Vinterläger	9.313:85	4.000:—
Kurs för vårdnadshavare	11.385:03	5.300:—
Barnkoloni:		
Löner	56.110:75	
Livsmedel	57.171:48	
Övriga omkostnader	30.517:85	
Avgifter		119.805:29
Gåvor		40.312:95
Kurs för föreningsfunktionärer	1.202:—	1.740:—
Weekendträffar	6.465:42	2.790:—
Driftskostnad fastigheten	28.793:92	
Inventarietköp	4.400:06	
	205.360:36	173.948:24
Nettokostnad för förbundet		31.412:12
Kronor	205.360:36	205.360:36

Resultaträkning tidskriften DIABETES för år 1972

	<i>Kostnader</i>	<i>Intäkter</i>
Tryckningskostnader	53.058:—	
Expedieringskostnader	9.354:09	
Portokostnader	24.954:21	
Klichéer	488:53	
Omkostnader	29.888:77	
Diabetesbandet	856:—	
Prenumerationer, föreningar		76.320:75
Prenumerationer, enskilda		5.058:75
Annonsinkomster		37.220:10
	Kronor 118.599:60	118.599:60

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDETS FORSKNINGSFOND

Resultaträkning för år 1972

	<i>Kostnader</i>	<i>Intäkter</i>
Utbetalda anslag	285.613:—	
varav beviljade eller reserverade		
1971	269.113:—	16.500:—
Reservation för anslag 1973	500.000:—	
Kostnader för läkarrådet	881:80	
Övriga kostnader	11.622:03	
Ränteintäkter		24.750:90
Aktieutdelningar		7.900:—
Testamentsdonationer		651.851:53
Gåvor till forskning		106.229:70
Penninggåvor i st f blommor		24.649:50
Årets överskott	286.377:80	
	Kronor 815.381:63	815.381:63

Balansräkning per den 31/12 1972

	<i>Tillgångar</i>	<i>Skulder</i>
Bank	544.171:—	
Aktier	587.084:16	
Diabetesförbundet	5.874:—	
Beviljade ej utbetalda anslag		73.500:—
Reserverade medel för anslag 1973		500.000:—
Reserverade medel för social undersökning		15.000:—
Förskottsinsbetalningar för Bryssel 1973		600:—
	1.137.129:16	589.100:—
Kapital 1.1.1972	261.651:36	
Överskott 1972	286.377:80	548.029:16
	Kronor 1.137.129:16	1.137.129:16

Aktieportföljens deklarationsvärde 31.12.1972 kr 596.798:—

LYDIA OCH OSCAR LINDERS MINNESFOND 1972

Tillgångar

Aktier deponerade i Svenska Handelsbanken depå S 14663899 ..	68.644:15	
Kapitalmedelskonto S 14633899	6.144:60	
		Kronor 74.788:75

Eget kapital

Kapital per 1.1.1972	74.447:75	
Kapitaliserad avkastning 1972	341:—	74.788:75
		Kronor 74.788:75

Deklarationsvärde 31.12.1972 för aktieinnehav kr 53.424:—

BOKSLUT FÖR SERGELREKLAM PER 31/12 1972

Resultaträkning för år 1972

Hyror	16.820:—	Försäljning	162.367:25
Servicekostnader	19.170:18	Serviceintäkter	2.900:15
Försäljningskostnader ..	62.130:53	Diverse intäkter	2.695:—
Omkostnader	48.867:32	Intäktsräntor	1.321:24
Avskrivning inventarier	19.156:65		
Årets vinst	3.138:96		
Kronor	169.283:64	Kronor	169.283:64

Balansräkning per 31/12 1972

Sv. Handelsbanken	19.026:65	Leverantörer	4.595:10
Stockholms Sparbank ..	2.764:97	Sv. Diabetesförbundet ..	10.000:—
Postgiro	1.711:87	Utgående debiterad MVS	807:11
Kundfordringar	6.479:79	Debiterad reklamskatt ..	589:70
Ingående debiterad MVS	584:35	Betald reklamskatt	626:50
Redovisn.fordran MVS..	1.654:—	Interimsskulder	11.699:40
Interimnsfordringar	1.575:—	Eget kapital:	
		1/1 1972 ..	2.339:86
		vinst 1972 ..	3.138:96
Kronor	33.796:63	Kronor	33.796:63

FÖRENINGSNYTT

MEDELPAD

Ett 50-tal intresserade medlemmar hade samlats till Medelpads Diabetesförenings sk stormöte i Stads-hussalongen onsdagen den 2 maj. Avsikten med sammankomsten var att försöka blåsa liv i föreningen vars verksamhet har legat nere i fyra år.

Innan föreningen tog sin »törnrosasömn» var den mycket livaktig och hade även en fin ungdomsverksamhet igång. Något som medlemmarna önskar åter skall bli fallet när man nu startar på nytt. Det är väl ledarbristen som gjort att verksamheten helt avsomnat. Men med den nye ordföranden Gunnar Lundvall i spetsen är man hoppfull inför det kommande arbetet.

Man skall i första hand satsa på att få flera ungdomar till föreningen. Svårigheten är bara att få kontakt med föräldrar till barn som är diabetessjuka. Sekretessbestämmelserna ger ju inte föreningen möjlighet att via sjukhusen få kontakt med de diabetessjuka.

En bättre information till allmänheten och kanske även till polisen om hur diabetessjuka skall omhändertas om de får ett anfall är också ett önskemål. Ett märke som skulle klargöra att det här är fråga om en sjuk som snabbt måste till läkare skulle göra att många missförstånd kunde undvikas. Många gånger tror ju t o m polisen att man har att göra med en berusad.

G E

JÄMTLAND

Diabetesföreningen i Jämtlands län hade på torsdagen en träff på Sol-liden i Östersund. Mötet, som öppnades av ordföranden Oscar Johansson, hade samlat rekorddeltagande. Det är tydligt att föreningen arbetar i stark medvind.

Vikten av en intresseförening av denna typ betonades starkt av docent Ingmar Bergström, som är föreningens förtroendeläkare. Lä-karsidan har här fått en kontaktmöjlighet när det gäller att sprida information och upplysningar.

Docent Bergström redogjorde sedan för erfarenheterna från fjol-årets diabetikerläger i Vallbo i Västjämtland. Resultaten var övervägande positiva med klara förbättringar för deltagarna. Lands-tinget som beviljat anslag till läg-ret har också i år lämnat anslag till en ny vecka. Denna äger rum under tiden 30 maj—6 juni.

Under en lägervecka får patien-ten själv uppleva betydelsen av kombinationen diet — motion och diabetikern får dessutom en klar bild av sin sjukdomsstatus.

Motion

Om motionsverksamheten inom föreningen informerade kamrer Gunnar Norrfors som tillika är föreningens kassör. För närvaran-de har man tre dagar i veckan motionsträning på travbanan i Ös-tersund. Som hjälpmedel för syn-skadade behöver man en tandem-cykel. Föreningen har nyligen upp-vaktat Östersunds Lions om anslag till en sådan. Man har även upp-vaktat Luciafonden i Jämtlands län om anslag till verksamheten.

Det är alltid stora utgifter i starten för en förening.

Konferens

Lena Mårtensson, Östersund, som varit på en ungdomskonferens i riksförbundets regi, redogjorde för verksamheten på denna.

Därefter gav dietisten Kerstin Grahn, Östersunds lasarett en längre information om dieten, en hyper viktig detalj i diabetikerns vardag. Kostsammansättningen är mycket kostnadskrävande och flera talare framhöll svårigheten att orka med denna.

Docent Bergström framhöll i sammanhanget att diabetikern med utgångsläge för normalregler får översätta listan på sig själv så långt detta är möjligt.

Kent Holmqvist, Frösön, en ung lovande trubadur, sjöng Dan Andersson och Taube med inlevelse och fint, eget komp.

T J

VÄRNAMO

Värnamoortens Diabetesförening gjorde på söndagen en bussresa genom ett vårfagert Sydsverige till Båstad och Höganäs. 100 personer från Östbo och Västbo deltog.

Första uppehållet gjordes vid hembygdsparken i Båstad. Här passade man också på att avnjuta innehållet i de medhavda kaffe-korgarna. Därefter delade resenärerna upp sig i två grupper.

Ungefär hälften föredrog att besöka »Vävaren i Båstad», en familj som komponerar och väver olika textilier. Under tiden gjorde de övriga en rundtur på Bjärehalvön och besåg då bl a Hovs hallar och Torekov.

Färden fortsatte så till fiskeläget Ramsjöstrand, där gemensam middag intogs. Under dagens lopp besöktes vidare en keramikverkstad i Höganäs.

B F

OSKARSHAMN

Oskarshamnsortens Diabetesförening hade arrangerat en tipspromenad söndagen den 20 maj med start och mål vid Idhults gård i närheten av sjön Skiren i Fliseryds kommun, vilken i det vackra vädret samlade 40 deltagare. Banan som mätte 4,5 km gick på slingrande skogsvägar med tretton kontroller. Tydligt var frågorna rätt knepiga då ingen av deltagarna lyckades tippa alla rätt.

Diabetesföreningen har omkring 270 medlemmar och tipspromenader är ett led i föreningens verksamhet. Söndagens promenad blev mycket lyckad och kommer att åtföljas av flera.

Efter en härlig skogspromenad samlades man vid Idhults gård där föreningens ordförande Ewy Elvingsson svarade för förplägnaden som bestod av kaffe och våfflor. Som avslutning på en trevlig söndag kastade man pil och spelade krocket.

B A

KATRINEHOLM

Söndagen den 20 maj gjorde Katrineholms Diabetesförening en utflykt till Kolmårdens djurpark, där man inte minst beundrade delfinernas uppvisning och roade sig med safarin bland djuren. Efter besöket i djurparken åkte man i sin buss till Kila vårdshus. Föreningens ordförande Bror Gustafs-

son var reseledare för utflykten, i vilken 40-talet personer deltog. Knut Karlsson, ordförande i pensionärsföreningen, var med som gästresenär och han framförde ett varmt tack till diabetesföreningen för en hellyckad dag.

B D

VISBY

Gotlands Diabetesförening höll fredagen den 18 maj sitt ordinarie kvartalsmöte i Korsbygården i Lärbro. Mötet som var upplagt som en trivselkväll, besöktes av ett trettio-tal medlemmar. Sammanträdet inleddes med sång och musik. Några direkta förhandlingar skedde icke, utan dessa hade denna gång helt lagts på styrelsen. Den enda sak som togs upp var ett upprop om förbättrad färdtjänst, både lokalt och på riksplanet.

Föreningens ordförande visade under kvällens lopp filmbilder från en resa i Palestina med huvudvikten lagd till de bibliska platserna. Under detta år skall föreningen söka presentera olika mötesprogram. Detta som ett led i att dels stärka sammanhållningen inom de sockersjukas led men även i ett försök att hitta den verksamhet som kan passa medlemmarnas intressen.

Denna trivselafton som avslutades med ett par timmars dans var ett första försök i denna riktning till att få medlemsstocken mera aktiv.

B L

FALUN-BORLÄNGE

Falu-Borlänge-föreningen hade lördagen den 7 april en träff i Borlänge där fru Iris Gädd från Säter talade om fotvårdsproblem, hur vi

skall sköta våra fötter för att förebygga onödiga skador på dem och vilken hjälp man kan få hos en aktiv och välutbildad fotvårdare i dag när det gäller behandling av svamp, nageltrång, liktornar m m. Fru Gädd poängterade hur viktigt det är för diabetikern att verkligen söka hjälp för sådana åkommor och inte själv försöka skära eller behandla med olika medikamenter. Den försämrade blodcirkulationen hos diabetikern ger en nedsatt läkningsförmåga och dylika ingrepp kan därför resultera i mycket svårläkta sår. Det hade fru Gädd åtskilliga exempel på från sin praktik, hon har nämligen många diabetiker bland sina patienter. Kostnadssidan belystes också. Fotvård bedrivs i dag enbart av privata kliniker och berättigar inte till ersättning från de allmänna försäkringskassorna. Det har dock ställts krav från flera håll, bl a från diabetesförbundet, att fotvården skall inordnas under den allmänna sjuk- och hälsovården och att det bör finnas minst en fotvårdsspecialist på varje sjukhus. Vi får hoppas att det blir en realitet inom en inte alltför avlägsen framtid.

Förutom denna berikande föreläsning bjöds deltagarna på dragspelsunderhållning av Evert Eriksson från Borlänge. Mötet avslutades sedvanligt med kaffesamkväm.

E H

VÄRMLANDS LÄNS DIABETESFÖRENING

har hållit årsmöte i Karlstad på HCK:s kansli. Till ordf valdes överläkare Per Köhlin. Inbjudan

till sensommarträffen, som i år är förlagd till Aseas semesteranläggning i Västerås i mitten av augusti diskuterades. Man beslöt infordra offert på bussar inom de olika föreningarna. Dr Köhlin omtalade att en klinik för öppenvård för diabetiker är ett önskemål och att dietisten Mona Malm skall ha kurser i diabeteskost. Mona Malm tjänstgör på Karlstads centralsjukhus.

G Cn

HELSINGBORG

På årsmötet i februari blev Inge Frank vald till sekreterare. På nästa möte som hölls i mars togs lokalfrågan upp. Föreningen har nära 500 medlemmar men mycket lite med ungdomar på våra möten, varför vi skall försöka med ny lokal för att se om det är orsaken att de uteblir. Enligt en beräkning av docent Herbert Enell på Barnsjukhuset finns det 200 barn som är diabetiker och därför behövs speciell kost vid skolbespisningen. Föreningen skall hålla ett möte för föräldrar med diabetesbarn och skall inbjuda någon läkare som skall tala i frågan. Genom denna tidning vädjar vi därför till alla våra medlemmar, unga som gamla: välkomna till våra möten.

Vårt nästa möte har vi den 21 september kl 19.00. Vi önskar en glad och trevlig sommar till alla.

I F

VÄST-SVERIGE

Representanter för styrelserna i Alingsås, Borås och Göteborg brukar träffas för att tala om större och mindre frågor av gemensam art och utbyta erfarenheter. Det är en högst informell sammankomst

och vare sig dagordning eller protokoll förekommer. Den här gången stod alingsåsarna för kalaset och Alf Gustafsson hade letat upp en trevlig träffpunkt. Det var sjöscouterernas stuga vid sjön Mjörn.

En av de frågor som diskuterades var hur »problembarnen» på kolonierna skulle klaras av. En personalökning är önskvärd, men den blir förmodligen svår att genomföra. Man var emellertid ense om att det var just dessa barn som kanske mest behövde en kolonivistelse och att man vid uttagningen absolut inte skulle få ställa dem åt sidan.

Apoteksservicen, informationen och försäljningen och redovisningen av diabetesnälen var också uppe till diskussion.

Man vill ha med fler bordtennis-spelare och också fler lokalföre-

Diabetesgården Nordanede

Sommarmånaderna är nu fullbelagda, men vi tar emot bokningar även för september och oktober.

Garantera Dej plats – Boka i tid

Ring förbundsexpeditionen
08 / 34 09 10

ningar innan man börjar tävla om det uppsatta vandringspriset, men det är redan nu klart att det till hösten blir seriespel i bordtennis.

Intresset för en veckoslutskurs under hösten för nya och gamla föreningsfunktionärer var stort. Hindås blir sannolikt kursort.

Intrycket av dessa sammankomster är att de trots — eller kanske snarare tack vare — sin lösliga form har mycket att ge. Vi kommer att fortsätta nästa år och då med Borås som värd.

UNIL

Till ackompanjemang av musikanterna Erland Josefsson och Eje Sivefors bänkade sig 100-talet personer från föreningarna i Alingsås, Borås och Göteborg på måndagskvällen den 28 maj i Floda lada. Man hade alltså samlats till den traditionella vårträffen, som är den sista aktiviteten innan man »slår igen» för sommaren.

Alingsåsföreningen med sin primus motor, Alf Gustafsson, svarade för det trevliga arrange-
manget.

Det blev inte bara dans. Man tävlade och lekte också med bl a tips och »tidningsdans». Tävlingen tog göteborgarna hem med några poängs försprång.

Stämningen var hög och när det blev för varmt i ladan, kunde man gå ut och svalka sig i den ljumma försommarkvällen och njuta av utsikten över sjön Sävälången.

Damerna var till antalet överlägsna herrarna och det är bara att hoppas på att herrarna bättre hör-sammar inbjudan till nästa träff.

UNIL

Forts från sidan 4

räckligt observerade vare sig i tidningen eller på sjukhusen. Vi måste helt enkelt ha större utrymme för maten i Diabetes. Det skulle inte vara dumt om Stina Frisks matsedel från Nordanede gick som följetong, eller kanske vi kan ge ut Stinas recept i särskild bok, något måste göras, för här var kritiken hård.

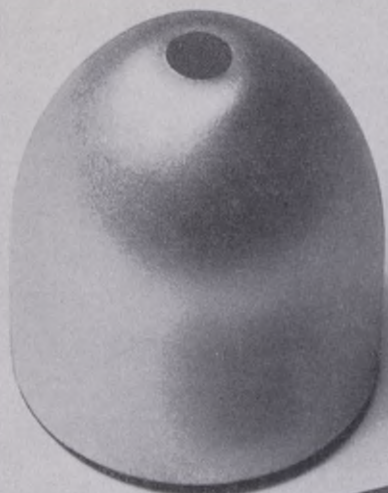
Vi skall ordna fler träffar med speciella program för ungdomarna, men när? Sin semester vill de ha för sig själva, ingen kan ta sig ledigt ens en vecka därutöver. Jul och påsk vill dom vara med de sina. Det finns bara veckoslut kvar. Fö, Vallbo-veckor ordnas nu på olika håll, det är både kontakt och friskvård för gamla och unga. Kanske många vill offra en semestervecka där? Hittills är veckorna övertecknade.

Waney Eriksson

Hjälp Diabetesförbundet i dess arbete!

Tidningen DIABETES vill erinra om att allt fler och fler utnyttjar möjligheten att i stället för att ge blommor till avlidnas bårar skänka ett bidrag till Svenska Diabetesförbundet och på så sätt hjälpa till i kampen mot den tilltagande folksjukdomen diabetes. Bidragen kan insättas på postgirokonto 90 09 01 - 0.

AB Sunco

6000248918

Göteborgs universitetsbibliotek

lika med
kerbit.

håller tre sötningsämnen:
itol och sorbitol.

INSULIN *Vitrum*

Diabetes måste behandlas individuellt, med prövning från fall till fall. Ett av problemen är att välja rätt insulin-sort. Vitrums insulinserie erbjuder ett urval, som täcker behovet i varje enskilt fall. Den omfattar för närvarande

Insulin 40 IE

Insulin 80 IE

Insulin NUSO 40 IE

Deras effekt inträder inom 1 timme, är maximal 2—3 timmar och avklingar efter 6—8 timmar.

Insulin Special 40 IE

Detta insulin är också snabbverkande. Det är specialrenat och avsett för särskilt insulinkänsliga patienter.

NPH-Insulin 40 IE

Dess effekt inträder inom 1—2 timmar, är maximal 10—12 timmar och avklingar efter 28—30 timmar. NPH-insulin kan blandas i sprutan med vanligt snabbverkande insulin.

Zink-protamin-insulin 40 IE

Effekten inträder efter 4—6 timmar, är maximal 16—24 timmar och avklingar efter 34—36 timmar.

Vitrum började tillverka insulin redan 1929 och firmans produktion har allt sedan dess varit inriktad på att kunna täcka landets behov. Preparatens kvalitet har hela tiden anpassats till den vetenskapliga utvecklingen. Samtliga preparat är beredda av rent kristalliniskt insulin framställt i Vitrums moderna fabrik enligt nya metoder.

Vitrum STOCKHOLM

